

DEO OPTIMO, MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,

*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis,
undecimâ Aprilis, 1726.*

M. PETRO AFFORTY, FILIO,

DOCTORE MEDICO,

Nec-non magni Parisiensis Nosocomii Medico Ordinario,
PRÆSIDE.

*Utrum in Lithotomiâ integri calculi exitum vulneris suppurationi committere,
malum?*

I.

EDICUS, naturæ nunc Interpres, nunc Adjutor. Non unâ
eâdemque morbos omnes oppugnat armaturâ. Æs illi tri-
plex, triplex telum; Diæta, Pharmacia, Chirurgia. His to-
ta continetur Therapeutice. Diætam, ufui sex rerum non na-
turalium adhibet Medicus; Pharmaciâ, componendis admi-
nistrandisque medicamentis jabet inservire; Chirurgiâ, manua-
lem illam & Medicinæ famulam, vulneribus, tumoribus, ulceribus, &c.

A

admoventi pro suo jure præscribit. Duplex igitur Chirurgia: alia Medica, quæ solius est Medici; Instrumentalis alia, cujus exercitium Chirurgus non ita committit, ut ad Medicum quoque non pertineat. Hæc in solidis duntaxat hæret corporis partibus; illa fluidarum etiam crassim conservat, mutat, restituit. Hæc, quæ præter naturam separantur conjungendo, quæ perperam conjunguntur separando; quæ redundant detrahendo, partes adimplet suas. Illa tota est in discutiendis, resolvendis, immutandis vitiatis humoribus, in corporis partibus edstringendis, emolliendis, mundandis, roborandis, consolidandis, præsertimque in designandis opportunis ad hæc ritè præstanda modis & temporibus. Ad hanc spectat instrumentorum & remedium externorum applicatio manualis; illius est, victus rationem indicare, nec non interna, quæ hæmorrhæus exhibet, & externa, quæ Chirurgus ad movet medicamenta imperare. Hinc conjice, quàm Chirurgia Medica sit Instrumentali necessaria. Pater fat amplius Chirurgus campus, in quo suam cum laude industriam exerceat. Quantam in manibus agilitatem dexteritatemve, quantam animi constantiam, quot & quàm crebrò repetitos operandi habitus Chirurgus inesse oporteat, norunt qui Chirurgorum nomen, Chirurgicâ sagacitate & artificio, multò latius patere damno suo compererunt. Opus Chirurgicum vel ad synthesim, vel ad diæresim, vel ad exæresim præcipuè referendum. Tria hæc licèt inter se diversam multumque discrepantia, ad unicum tamen perficiendum opus mutuam præstant operam, & sæpissimè conspirant: quod cum aliàs, tum præsertim observatur in sectione ad calculum, quæ vulgò, licèt improprie, Lithotomia dicitur. Nam à secandis integumentis, urethrâ vel vesicâ auspicandum, unde diæresis; calculus è vesicâ dein extrahendus, unde exæresis; vesica tandem ipsa vel urethra, non secus atque integumenta arte divisa priùs disjunctaque, arte quoque uniri debent & rursùm coalescere, unde synthesis. Triplici munere defungatur Chirurgus, hortante Medico & consiliis dubiam mentem, pro renatâ, manumque firmante. Irrepat tamen in dies, nescio quo fato, celebrandæ Lithotomiæ methodus, cui monemus non insistendum, cum inde felix integri calculi exitus sit omnino desperandus.

I L

CORPUS omne durum & faxeum, quod in aliquâ corporis parte concretum observatur, calculus audit. Lapides in corpore nullibi non generari constat autopsiâ. In ventriculo, intestinis, hepate, vesiculâ fellis, pancreate, liene, utero, corde, pulmonibus, linguâ, cerebro, articulis corporisque partibus aliis quandoque reperiuntur. Si vel in rene, vel in vesicâ sedem obtineant concretiones importunissimæ, mirum quàm excrucient ægros, quos iratis Superis natos esse pronuncies! Deucalionis ævo è lapidibus homines extitisse proditum; quàm dispari sorte lapides ex hominibus ita nunc existunt, ut in parentum suorum perniciem vertantur! Calculorum in corpore humano mira diversitas. Ut pondere, consistentiâ, numero & colore, sic figurâ, situ, substantiâ & mole discrepant. Calculi generationem si queris, accipe. Generatur ille potissimum, vel crudorum terrestriumque succorum, vel partis *πρωτογονος*, sive calculo laborantis vitio. Nascentur ut plurimum in renibus,

unde in vesicam deturbatus sensim augetur, saburræ quaquaversum in urinâ fluitantis accessione. Non aliter silices, plurimis densissimisque in orbem circumvolutis faxeis ordinibus, in molem excresecunt eam, quam & fert soli natura, & partium apponendarum sive copia, sive inopia. Est etiam ubi producit in vesicâ calculus à vitâ delide, coëuntibus videlicet per otium, seque invicem prehensantibus particulis salinis, oleosis atque terrestribus, quibus consimiles particule, quasi magneticâ vi alliciuntur, trahuntur, irretiuntur. Sæpius deprehensum est stupæ pauxillum, globulum plumbeum, aliave id genus corpora calculi rudimentum extitisse. Cujusvis tamen ponderis & figuræ sit calculus, quamlibet exerceat corporis partem, quantæcunque sit molis, vix Chirurgi manum effugiat, nisi dum in vesicâ continetur urinariâ. Est autem urinaria vesica fœccus in hypogastrio situs: hinc pubis ossibus accumbens, inde intestino recto in maribus, utero in foeminis incumbens. Figurâ ad ovalem accedit, nisi quod fundo strictiori, propè collum inveniatur amplior. Extima hujus visceris membrana peritonæo debetur. Quæ deinde sequitur, fibris muscularibus, nunc in orbem non continuatâ serie contortis, nunc secundum longitudinem excurrentibus, nunc divergentibus & sine lege vagantibus constat. Tertia nervosa nuncupatur, non à nervorum textu, sed à staminum componentium firmitudine. Intima demum appellatur villosa, à papillis tenuissimis, ad speciem quasi villosis, quarum benesicio, ut & dulcis cujusdam succi ex interspersis glandulis erumpentis, adversus urinæ acridinem vesica facta-recta servatur. Pars vesicæ postica, non procul ab ejus collo hinc & inde, intus conspicitur pervia duobus foraminibus, quæ tubulos ureterum vesicæ membranas obliquo longoque tractu perreptantium definiunt. Tertium vesicæ foramen medio ejus collo circumscribitur, unde in urethram iter. Nemo nescit urethram esse canalem spongiosum & membranaceum, à vesicæ collo in maribus ad penis extremum, in foeminis ad exterius vaginæ orificium sub clitoride protensum. In his soli urinæ, in illis verò semini & urinæ foras expellendis dicitur. Hanc qui partium structuram rectè perpenderit, an non intelliget è vesicæ cavo educi non posse calculum integrum, nisi tutò, celeriter & cum symptomatibus, quam fieri potest levissimis, instituantur diæresis, exæresis & synthesis ad Lithotomiam requisitæ?

III.

LITHOTOMIAM temerè non aggrediatur Artifex. Consueti ipsi prius calculum in vesicâ nidulari, quod ipse suspicari poterit his signis. Ager dolorificam meiendi difficultatem, urinæ stillicidium, incontinentiam, suppressionemve experitur. Facessunt negotium gravis in perinæo ponderis sensus, & oberrans titillatio molesta circa pubem, ad extremum usque glandem in viris pertingens. In glande, statim exoneratâ vesicâ, acerba quandoque percipitur lancinatio. Urgent nonnunquam inutilis & tædiofa desidendi cupiditas, virilium erectio frequens, & præter voluntatis imperium. Mox crura miser ad loti tolerabiliorem exitum decussat; mox pubem & genitalia scalpit, premit, stringit; huc accedunt ani procidentia; urina modò tincta sanguine, modò cras-

sa, turbida & sabulosa, quæ recto corpore derepente sistitur interdum, relupinato autem liberiùs effluit. At præ anxietate, nec in eodem loco vel situ diù manere potest calculosus, nec rliedâ vehi, nec in equo sedere, nec saltare, nec citubare, nec pedem in quodvis solidum corpus impingere sine sensu doloris circa perinæum atrocissimo. Hæc quidem signa nec omnia in omnibus, nec æquè manifesta. Non priùs igitur ad ferrum deveniat Lithotomus, quàm immisso in ægri anum digito, vel introducto in ejus vesicam cathetere, calculum tactu exploret certoque deprehendat. Catheter à mediâ circiter ad extremam sui partem, virorum gratiâ, incurvatus sic introducatur, ut ejus manubrium ægrotantis abdomini, contra quàm fieri solet, primùm accedat, dein, quâ proportionem per urethram ingreditur in vesicam, ab abdomine recessurus. Hâc arte, nec læseris cartilagine pubis ossibus, quâ divaricantur, agglutinatam, nec hic loci affixo & urethræ circumducto ligamento offenderis, in quod si fortè parùm gnarus artis, ut sit, Chirurgus catheterem impingit, *carinositatem* urethræ, nescio quam, statim inculat, obtenditque velum imperitiæ suæ. Ubi vel digito, vel cathetere de calculo constiterit, ad sectionem properabit Chirurgus, modò id & ægri vires ferant atque valetudo. His præsuppositis, ægri tum corpus, tum animum ad id operis, jubente Medico, præparari necessum est. Sectionis ad calculum, triplex præsertim methodus, suo quæque metuenda periculo. Apparatum appellant, quem in parvum, magnum & altum partiuntur. Parvus non nisi in puerulis & infantibus, idque rarò, usurpatur. Magnus à multis jam annis per totam ferè Europam est in usu, eoque non infelici. Altus à Galliâ neglectus, ad Angliam novarum rerum cupidam confugit. Unicuique apparatusi seu methodo, ægri collocandi modus peculiaris, peculiaria instrumenta, quæ persequi singula nec vacat nobis, nec jam expedit. In parvo apparatu, Chirurgus oleo inunctos sinistrae manûs digitos, indicem mediumque, in laborantis anum insinuat, alterâ interim manu hypogastrium sensim premente, quò faciliùs explorari calculus possit, & ad perinæum usque sollicitando deduci. Calculus deindè inter immisos in anum digitos & perinæum continetur, propelliturque tandiù, quoad extorsum emineat tumor atque sentiatur. Tum Chirurgus super prominentem in vesicæ collo tumorem factò in longum vulnere, calculum spontè prodire renuentem, vel digitis eximit, vel forcipibus aliisve instrumentis extrahit. In magno apparatu catheterem sulcatum Chirurgus in vesicam immittit; Minister deindè scrotum attollit, ejusque futuram in alterutrum perinæi latus, puta dextrum, ab incisionis loco detorquet, dum in sinistram perinæi latus protuberantem intromissi catheteris curvaturam dirigit atque impellit; post Chirurgus, dextrorsum tractâ perinæi cute, urethram scalpello supra catheteris sulcum incidit, salvo intactoque recto intestino. Incisione perfectâ, conductor mas primùm inditur in vulnus; dein ablato cathetere, conductor foemina, vel horum loco conductor Hildani Gallicè *Gorgeres*; & hæc quidem Chirurgus sinistra dum tenet manu, dextrâ forcipem dentariam, ægrotantis ætati vulnerique accommodam, intrò adigit, sursum deorsumque movet, ut vulnus perpendiculariter & recto tenore dilatetur. Retractis conductoribus, ampliando vesicæ ostio dilatandæque cervicis intentus Operator, forcipem utraq; manu aperit, huc illuc agitat, quærît calculum, reper-

tumque sic apprehendit, ut intrâ forcipis alas detentus, uno ferè momento educatur. In alto tandem apparatu, vel Minister, immisiss quos jam designavimus in anum digitis, calculum ad strictiorem vesicæ partem versùs umbilicum protrudit, vel vesica ab infuso liquore tepido sic intumescit, ut scalpello sui copiam faciat. Tum Lithotomus paulò suprà pubem & ad lineæ albæ latus, secundùm recti musculi longitudinem, integumenta hypogastrii primùm, deindè vesicæ corpus secat, digitis aut forcipe calculum extracturus. Sed quamlibet ex recensitis methodum sequaris, cuicumque insistas operandi viæ, ludes operam, nisi calculum statim eduxeris. Hujus exitum vulneris suppurationi si credideris, exæresis & synthesis ad Lithotomiam necessariæ, neque tutò, neque celeriter, neque cura symptomatibus, quàm fieri potest levissimis, inchoabuntur, promovebuntur, absolventur.

IV.

VULNERIS strictè sumpti nomine intelligitur continui solutio recens & cruenta, puris & corruptionis expertis, in partibus corporis mollibus hærens. Sanandi vulneris communis & præcipua indicatio, est unio partium disjunctarum. Hæc succo debetur nutritio, soli quidem, si levius; ab arte adjuto, si gravius vulnus esse contigerit. In arte primum illud est mundare vulnus, atque expurgare. Hinc colliges eximendum esse quamprimum è vulnere quidquid intùs latet, quod, nec cum corpore secundùm naturam cohæret, nec coagmentandis divisis partibus non modò non prodest, sed & quàm maximè obest & adversatur. Usus invaluit, hoc ut corpus peregrinum vel extraneum nuncuparetur: hujus igitur extractio quò citius, eò auspiciatius instituitur; moras enim si traxerit in corpore, dolorem, inflammationem, tumorem, putredinem, fluxionem accerferet & vulnus à coeundo prohibebit. Quod si corpus extraneum vulnus quidem non infixerit, sed ut infligatur admoneat, an idcirco cunctandum, donec opportunum ipsi scilicet visum fuerit exire? Minimè gentium. Extrahendum est vi, & quantà fieri potest celeritate, si opus: dein ad vulneris labra vinculis futurisve conjungenda properandum. Quis porrò, in arte vel mediocriter versatus absurdum esse non judicet integri calculi exitum à suppuratione vulneris expectari debere? In Lithotomiâ circa septimum, octavum, vel nonum ferè à festione diem, pus in vulnere apparet. At ab integro calculo ad suppurationis tempus in vesicâ relicto, quàm atrociam in dies pullularent symptomata! Qui calculum suppurationi committunt, illi vulnusturundis implent ac præter modum distendunt, relicta tantùm parvulâ aperturâ recipiendo catheteri, per quem urina fluat, idoneâ. Quis autem non videt, à comprimente vulneris labra turundarum importunissimâ mole, inflammationem febremque accersit? Quis non intelligit à partium vulneratarum distensione nimia & dilaccratione, præsentissimum vitæ periculum ægro imminere? Quis demum non perspicit à catheteris molestissimâ duritie, vulnus callosum atque fistulosum evadere? Quid quòd in omni suscipiendo perficiendoque opere Chirurgico cavendum imprimis, ægro desit quies. At quonam modo potest non esse anxius & quasi animo depondere, cum, hinc inflicto vulnus, inde comes calculus ejus animo dies

noctesque obversantur? Faceffant igitur, qui cunſtando peſſumdant rem, qui carniſicinam, non Chirurgiam exercent. Conſtat experimentis, tum alibi ſæpius tentatis, tum in magno Lutetiæ Noſocomio confirmatis, integrum calculum, ex inſiſto vulnere non ſtatim extractum, nunquam eſſe beneficio ſuppurationis egreſſum; imò calculoſos ad unum omnes, vel antè, vel inter ſuppurationis tempora periſſe. Hinc uſu venit, ut non modò calculus integer, verùm etiàm calculi, ſi fortè diſſiluit, fragmenta nunquàm ſuppurationi educenda relinquantur. Hinc injectionum ad veſicam detergendam utilitas, quæ ſi minùs benè ceſſerint, in auxilium vocantur ſpecilla auricularia vel cochlearia. Hæc enim veſicæ cavum à lapillis, arenulis, ſanguinis grumis, aliſve corporibus extraneis repurgant, expediunt, vindicant. I nunc, & hæc quidèm ſuppurationi non credenda; integrum verò calculum ſuppurationi committendum, ſi lubet, autuma.

V.

UEMADMODUM tempeſtivam celeremque ſui eduſionem & Chirurgiæ ferrum expoſcit calculus, ſic lithonthrypticam agyrtarum Pharmaciani reſpuit. Eſt quidquam medicamenti, quod ore hauſtum, deglutitumve, nec non ſanguinis vias ingreſſum, diſſolvat faxeam molem, eamque canalibus deſtitutam? Nemini non obvium eſt rectè conſpicere, cujus indolis eſſe debeant medicamenta quæ Lythonthrypticorum nomine circumferuntur. Concutiunt vaſa, fibras motrices criſpant, fundunt ſanguinem, ſæpiùs mœiendi invchunt neceſſitatem, creant vigilias, dolores intendunt, febrem ſecum trahunt comitem, nec interim ad conterendos calculos plus faciunt, quàm ad mortuos excitandos præficarum nenix; imò continuato ſalis urinoſi terreſtriumque molecularum impulſu, veſicæ calculo nunquam non aliquid addunt, nedum detrahant. Quis igitur reperietur ſic ſtipēs aut lapis, ut exiſtimet lapides in veſicâ contentos hæc arte diſſringi poſſe foràsque propelli? Ergo calculoſi tum ferro quamprimùm ſunt adoriendi, tum calculus ipſe quàm ocyſſimè per artiſticioli foraminis hiatum eximendus, cjuratâ non modò circumforaneæ Pharmacix, ſed & præpoſteræ ſuppurationis fide, quam ab homicidio non dixeris eſſe immunem. Ut enim in bello, ſic in medendo bis peccare vix licet; nec longè abeſſe ab homicidii facinore credideris eum, quem in hominum ſalute vel ſemel peccaſſe conſtiterit. At ſuppurationis neceſſitatem, (inquis) indicant ægri vires imbecilliores, quàm ut perferendis eximendi calculi ſuppliciis poſſint pares eſſe judicari? Egregius ſcilicet nodus; quem ſolvere ſi quis voluerit, meminerit ille non niſi proſperâ valetudine & conſtantibus ægri viribus Lithotomiam eſſe inſtituendam. Adde quod, ſi qui ſunt ſtatim ab inſiſto vulnere deſectis proſtratiſque viribus deprchenſi calculoſi, iis tamen calculus poſt ſecundum, tertium quartumve ab incæptâ operatione diem, non ſuppurationis, ſed Chirurgicorum inſtrumentorum beneficio; non naturæ, ſed artis ope ſæpè feliciter eſt extractus. Quid porrò fiet de prægrandi calculo? Vctamus quidèm prægrandem calculum ſuppurationi, jubemus autèm Chirurgum infamix ſaltem addici, ſi non perſpectâ ſaris & exploratâ calculi magnitudine, ad opus acceſſerit. Nec oborram nonnullorum imperitiâ inter operandum hæmorrhagiam, expectan-

dæ suppurationis ansam arripias. Cessandum ab opere, donec sistatur sanguis; deinde, quod administrationi Chirurgicæ defuit, absolvendum. Verum enim verò audire mihi videor qui præscriptâ fronte defendant quandôque calculum membranâ vestitum vesicæ fornicibus adhærere; nec proinde vi atque forcipibus avellendum, sed suppuratione leniter eliciendum. At quantum hallucinentur, inde colliges, quòd calculus membranâ circumseptus, dolores atrocissimos sibi comites non adscisceret; quòd ab involucro haberet incrementi obices vix superabiles; quòd ægrum oppositæ parti innixum mirum quantum cruciaret; quòd à catheteris allisû sonum aut nullum, aut quàm maximè obscurum ederet. Si quis objecerit ex impaßo in calculum cathetere, sonum fuisse nullum à quibusdam Lithotomis quandôque perceptum; Respondemus, Lithotomorum id accidisse culpâ, qui interceptæ catheterem inter & calculum, ad vesicæ collum, membranæ parùm attendentes, opprobrium suum in calculi fictum integumentum falsamque membranam transfulerunt. Quid quòd pronum est credere humoris viscosi è vesicæ glandulis jugiter effluentis lubricitatem obstarè, ne calculus vesicæ parietibus adnascatur. In apertis cadaveribus repertos esse non semel globulos plumbeos, aliaque id genus peregrina corpora sine cohäesionis vinculo docet Anatome. Quidni calculum pariter in vesicâ coalitûs expertem contineri putemus, testantibus præsertim peritissimis Lithotomis hujusce modi nihil à se, nec in vivis hominibus, nec etiam in demortuis unquam fuisse detectum? Quamobrem ergo Chirurgorum vulgus membranam nobis suam, quàm ineptè, tam turpiter obtrudit. Nimirum homines (si Diis placeat) sagacissimi, quoties aliquam vesicæ portionem cum calculo foràs extrahunt disceptatam atque dilaceratam, toties opportunissimo pelliculæ calculum involventis figmento, maleficii criminationem eludunt. Hinc intellige quanti salutis humanæ intersit Lithotomiam non nisi ab exercitatissimis in arte celebrari. Hinc æstima quantum rationis & consilii, vel ante, vel post, vel in ipso opere, rei benè gerendæ necessarium, in medium afferri oporteat. Hinc demum conjice cur in celeberrimo Parisiorum Nosocomio sectionis ad calculum testes adhibeantur *Administratores*; sectioni præfint *Authores* Ducesque *Medici*.

Ergo in Lithotomiâ integri calculi exitum vulneris suppurationi committere, malum.

Domini Doctores disputaturi.

M. David Vasse.

M. Jacobus-Julianus Carrel.

M. Thomas-Renatus Gaspier.

*M. Philippus Davier de Breuille,
Dotarie Hispaniarum Regine
Consiliarius & Medicus Or-
dinarius.*

M. Franciscus Gœiel.

M. Urbanus Leaulx.

M. Andreas-Josephus Seron.

*M. Jacobus Traut, Regiæ Scien-
tiarum Academia.*

M. Franciscus Picoté de Belestre.

Proponebat Parisiis FRANCISCUS MERY, Parisinus, Baccalau-
reus Medicus, A. R. S. H. 1726. à sextâ ad meridiem.